

Re kommune

JournalpostID 15/751

Saksbehandler:
Ivar Jostedt, telefon: 911 78 466
Rådmannen

Høringsuttalelse - forslag om overføring av skatteoppkrevingen til staten

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Formannskapet	12.02.2015	004/15

Rådmannens innstilling

1. Skatteoppkrevingen bør forbli kommunal.
2. Dersom skatteoppkrevingen likevel blir overført til staten, bør staten gi garantier mot tap i skatteinntektene dersom innfordringsgraden går ned. Staten bør bevilge til omstillingstiltak i kommunene og ta personalansvar for de overtallige ansatte i kommunene.

12.02.2015 Formannskapet

Møtebehandling:

Morten Stordalen, Frp hadde følgende tilleggsforslag i pkt 1: "Saken bør ses i sammenheng med kommunereformen og oppgavefordelingen mellom stat og kommune. "

Votering:

Rådmannens innstilling med Stordalens tilleggsforslag enst. vedtatt.

FSK-004/15 Vedtak:

1. Skatteoppkrevingen bør forbli kommunal. Saken bør ses i sammenheng med kommunereformen og oppgavefordelingen mellom stat og kommune.
2. Dersom skatteoppkrevingen likevel blir overført til staten, bør staten gi garantier mot tap i skatteinntektene dersom innfordringsgraden går ned. Staten bør bevilge til omstillingstiltak i kommunene og ta personalansvar for de overtallige ansatte i kommunene.

Vedlegg:

Dok.dato	Dok.ID	Tittel
21.01.2015	222800	Høringsbrev 1.12.2014.pdf
16.01.2015	225304	Høringsuttalelse fra KS om statliggjøring av skatteinnkrevingen - forslag.pdf
21.01.2015	225303	Høringsuttalelse fra KS om statliggjøring av skatteinnkrevingen - forslag
21.01.2015	225305	Høringsuttalelse - Overføring av skatteoppkreving til staten.docx

Bakgrunn for saken:

Det vises til høringsbrev av 01.12.2014 og til eget brev fra Finansdepartementet, til Re kommune, av 04.12.2014 om at også kommunene er høringsinstans i spørsmålet om overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten. Frist for høringsuttalelse er satt til 02.03.2015.

Aktuelle lover og forskrifter:

Kommuneloven
Skattebetalingsloven

Faktaopplysninger:

Skattedirektoratet fikk juni 2014 i oppdrag å utrede hvordan skatte- og avgiftsinnkrevingen totalt i Norge kan samordnes og organiseres bedre. Det omfatter forslag til regelendringer. Føringene har vært:

- Helhetlig skatte- og avgiftsforvaltning
- Redusert ressursbruk
- Videreføring av kompetanse
- God regional fordeling av arbeidsplasser

Regjeringen vil samle alt i skatteetaten. Statens innkrevingssentral skal overføres. Mva og særavgifter ved innførsel overføres fra Toll og avgiftsetaten. Dokumentavgift skal overføres. Skatteinnkreving overføres fra kommunene.

Samlingen skal gi stordriftsfordeler faglig, administrativt og for drift/utvikling av IKT systemer. Oppgaver skal koordineres mot de samme skyldnere. En helhetlig løsning skal gi en bedre arbeidsgiverkontroll.

Skatteoppkrevingen i kommunen omfatter innkreving av ulike skatter, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift. Videre er oppgavene kontroll av arbeidsgivere og løpende føring av skatteregnskapet.

Dagen organisering oppfattes ikke tilfredsstillende med sine 288 kontor, 1411 årsverk og ved at 60% av kontorene har færre enn to årsverk samlet. Staten mener oppgavene kjennetegnes ved stram regulering og liten grad av skjønn og har et sterkt behov av rettssikkerhet på tvers av kommuner.

Det fremheves at dagens gode resultater kommer fra gode IKT systemer og det at alle arbeidsgivere må trekke sine ansatte i lønn.

Forslaget til ny organisering fra 1.1.16 innebærer at oppgaven kan løses ved 27 kontor og en innsparing på 526 årsverk. Så skal arbeidsgiverkontrollen mot svart arbeid bl.a. økes med 29 årsverk. Det forventes en årlig innsparing på 370 mill.kr.

Føring av skatteregnskapet skal skje på Lillestrøm og Vadsø. Innkreving blir lokalisert på 19 steder bla. der hvor det allerede er innkreving av mva i skatteetaten. Arbeidsgiverkontroll legges der hvor skatteetaten allerede har funksjoner til dette.

Fordelene skal være:

- Mer effektiv oppgaveløsning - jf innsparing, flere krav sees samlet osv.
- Bedre bekjempelse av svart økonomi og arbeidsmarkeds kriminalitet ved styrking av årsverk til dette og helhetlig kompetanse.
- Økt rettssikkerhet ved likere behandling av like saker.

- Forenkling for skatteyttere og næringsdrivende. Det blir færre steder og kontrollaktører å forholde seg for næringsdrivende.
- God regional politikk. Det blir kontor i alle landets fylker og opprettholder balansen i fordelingen av arbeidsplasser. Bygging av sterke fagmiljøer skjer utenfor sentrale områder.

Vurderinger

Skatteoppkreverfunksjonen er viktig for Re kommune.

Skatteoppkreverfunksjonen er viktig for kommunens økonomistyring. Skatteinntektene utgjær ca 40 % av kommunens samlede inntekter. Det er viktig, og helt nødvendig for enhver virksomhet å ha kunnskap om og oversikt over den største inntektsposten. Skatteoppkreveren inngår i det økonomiske fagmiljøet i kommunen, og bidrar med viktig kompetanse. Ved statliggjøring vil en andel av skatt som overføres fra staten oppleves som enda et rammetilskudd fra staten og fjerne oppfatningen av dette som egen inntekt.

Forslaget innebærer en klar risiko for provenytnap.

Dagens organisering har en løsningsgrad som ligger helt i verdenstoppen. Skatteoppkreveren i Re kommune har de siste årene hatt en svært god løsningsgrad sammenlignet med andre kommuner i vår region (Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-og Vest Agder). Nedenfor vises resultatene pr. 31.12.2014 på de ulike skatteartene.

Skatte-/avgiftsart	Resultat 31.12.14	Skatt Sør 31.12.2014	Hele landet 31.12.2014
Forskuddsskatt, person	99,64	98,95	99,16
Forskuddstrekk	99,98	99,92	99,94
Arbeidsgiveravg.	99,93	99,78	99,82
Restskatt, person	96,03	93,62	93,64
Andel innfordret restskatt, person av sum krav til innfordr.	77,71	62,02	62,82
Forskuddsskatt, (firma)	99,96	99,90	99,91
Restskatt, (firma)	99,38	97,73	97,34

Resultatene er så gode at det nå er vanskelig å se for seg mer enn marginale forbedringer. Det er ingen grunner som skulle tilsi at resultatene vil bli bedre dersom disse oppgavene skal utføres på sentralt eller regionalt hold. Departementets forslag innebærer derimot en klar risiko for skattetap. Dette spørsmålet er utredet av Oslo Economics på oppdrag fra Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund. De har gjennomgått tallmaterialet og beregnet konsekvensene av endret innkrevingsprosent.

Beregningene viser at det norske fellesskapet risikerer et årlig provenytnap i området 0,5-1,5 milliarder kroner dersom forslaget blir vedtatt. Utredningen viser at endringer i innkrevingsgrad på så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil gjøre departementet forslag ulønnsomt, selv etter den foreslåtte bemanningsreduksjonen.

Den anførte bemanningsreduksjonen er ikke sannsynlig. Forventede gevinster av fagsystemet Sofie er allerede hentet ut. De sakene som må behandles manuelt vil være de samme uansett organisering. For disse er utøvelsen av et lokalt skjønn en forutsetning for et godt og riktig resultat. Dette viktige aspektet synes ikke å være belyst i høringsdokumentet.

Betydningen av lokal tilknytning.

Skattedirektoratet hevder at mye av det gode resultatet skyldes kravenes karakter, et velfungerende it-system og at arbeidsgiver gjennomfører og innbetaler forskuddstrekket for sine ansatte. Skattedirektoratet gir ingen begrunnelse for at statens egen resultatoppnåelse for innbetaling av merverdiavgift er lavere enn kommunens resultatoppnåelse for innbetaling av arbeidsgiveravgift.

I dagens løsning arbeides det proaktivt og preventivt for å sikre at arbeidsgiverne innberetter riktig grunnlag. Skatteoppkreverens kontorkontroll innebærer synlig og merkbar aktivitet overfor arbeidsgiverne. Skatteoppkreverkontoret purrer når oppgaver uteblir og kontakter de pr telefon når vi ser at det har blitt innberettet feil. Skatteoppkreverkontoret oppsøker arbeidsgivere på stedet og etterspør oppgaver og gjennom arbeidsgiverkontrollen avdekkes det som skulle vært innberettet. Kommunens skatteoppkrever gjør et svært viktig preventivt arbeid, som bidrar til at arbeidsgiverne innberetter riktig grunnlag og trekker og innbetaler riktige summer. Det er dette arbeidet og nærheten til skattesubjektet, kombinert med forskuddsordningen, som gir dagens gode resultater.

Nærhet og dialog er nødvendig for å finne gode løsninger for både skyldner og skatteoppkrever. Kunnskap om den enkelte skatteyter og lokale forhold er avgjørende for å oppnå et godt resultat. Ved en statliggjøring, og med den foreslåtte bemanning, vil det ikke være rom for dagens saksbehandling. Enkeltpersoner, som ikke blir "fanget opp" i form av veiledning og avtaler, kan bli en ekstra kostnad på kommunens sosialbudsjett. Nærhet og lokalkunnskap er viktig for å forstå og hjelpe de som trenger det mest.

Kommunens skatteoppkrever er også en viktig og operativ lokal samarbeidspartner for flere offentlige aktører i arbeidet for et seriøst og hvitt arbeidsmarked. Dette gjelder bl.a. arbeidstilsyn, biltilsyn, politi og de lokale NAV kontorene. Vår lokalkunnskap er viktig for å avdekke svart arbeid og annen økonomisk kriminalitet, for eksempel trygdemisbruk. Dersom skatteoppkreveren statliggjøres og sentraliseres vil avstanden mellom kontrollinstansen og kontrollobjektene øke.

Forslaget bør inngå som en naturlig del av kommunereformen.

Skatteoppkreveren er i dag en viktig og godt integrert del av vår lokale administrasjon.

Departementet hevder skatteinnkreving ikke er en naturlig kommunal oppgave, blant annet fordi det skal utøves "*liten grad av skjønn*". Vi mener at nettopp muligheten til å utøve lokalt skjønn innenfor lovens rammer, er et bidrag til våre gode resultater og stiller oss derfor uforstående til påstanden. Vi opplever at nærheten, tilstedeværelsen og forståelsen for de lokale forhold bidrar til både lojalitet og legitimitet til skattesystemet.

Stortingens mål er å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Statliggjøring og sentralisering av skatteoppkreverfunksjonen går motsatt vei. Etter vårt syn er organiseringen av skatteoppkreveren en naturlig del av den totale gjennomgangen av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommuner i kommunereformen. Vi mener derfor det er uheldig og forsere en beslutning om dette nå, og anbefaler at spørsmålet undergis en samlet behandling i kommunereformen.

Re kommune støtter seg til landsstyret i KS som i mai vedtok en enstemmig uttalelse om å ikke anbefale statliggjøring. I januar 2015 har både rådmannsutvalget og hovedstyret i KS enstemmig vedtatt at statliggjøring av innkrevingen vil være galt.

Argumentene som fremføres av KS er:

- Dette er vurdert og forkastet av flere tidligere regjeringer.
- Omgjøringen gir ingen garanti for bedre resultater, da dagens skatteinnkreving oppnår 99,8 % innkreving.
- Statlig innkreving av merverdiavgift oppnår mindre, dvs 99,4%.
- Sentralisering vil være uheldig for lokalt næringsliv og innbyggere
- Kommunenes fagmiljø for innkreving vil bli svekket, herunder særnamskompetanse

- Kommunereformen skal gi robuste kommuner som skal kunne påta seg flere oppgaver, ikke færre
- Utredningsarbeidet er gjennomført som en svært lukket prosess
- Konsekvensene fremkommer ikke
- Det er ikke utredet hva som kan oppnås ved forbedring av dagens modell, ved f.eks å stille krav om samarbeid for små kommuner, læring av beste praksis osv.

Økonomiske konsekvenser:

En statliggjøring kan gi skattetap for kommunen og gi merutgifter ved et personalansvar for overtallige.

Miljøkonsekvenser

Ingen spesielle

Konklusjon/anbefaling:

Re kommune har en vurdering av våre lokale forhold som er sammenfallende med den vurdering KS har gjort.

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, en mangelfull utredning av hvordan gevinster skal oppnås og en klar risiko for skattetap, gjør at Re kommune i likhet med KS fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Vi mener dagens løsning gir de beste resultatene og at den fremstår som en effektiv organisering. Statliggjøring innebærer en uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjønnsutøvelse og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode resultater.

Spørsmålet om forbedring av organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen er det mest naturlig å behandle som en del den kommende kommunereformen. Da bør fokus være forbedringer av nåværende modell og læring av best praksis da det faktisk er store forskjeller mellom ulike kontor. Det kan stilles krav om størrelse på kontorene. En utredning om dette må forankres i kommunene og kvalitetssikres på en grundig måte.

Det er for lite fokus på opprettholdelse av innkrevningsnivået for skattene. Selv om det fremlagte forslaget sparer inn betydelig med årsverk, vil en mindre endring i innkrevningsnivået raskt overstige denne samlede antatt besparelsen på 370 mill.kr. Innkrevningskostnadene for skatt er svært små i forhold til de beløp som kreves inn og det er svært risikabelt å endre på dette. Inntektene og funksjonen er svært viktige for både stat og kommuner.

Re, 22. januar 2015

Trond Wifstad
rådmann

Ivar Jostedt
Kommunalsjef økonomi
og fellestjenester